

Právo členského státu - Rakousko

Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [de](#)

Úvod – tato stránka poskytuje informace o rakouském právním systému a přehled rakouského práva.

Prameny práva

Rakouské právo je v první řadě **psaným právem (právní předpisy)**. Naproti tomu obyčejové právo hraje pouze velmi omezenou úlohu. Judikatura nejvyšších soudů, která stanoví důležité zásady pro uplatňování práva, má velký význam, ale soudcovské právo není jako pramen práva formálně uznáváno.

Rakouské ústavní právo stanoví, že obecně uznávaná pravidla mezinárodního práva tvoří součást spolkového práva, které upravuje začlenění **mezinárodních smluv** do rakouského právního řádu (obecná a zvláštní provedení mezinárodních smluv ve vnitrostátním právu). Postavení příslušného ustanovení mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právním řádu je určeno jeho obsahem.

Mezinárodní smlouvy, kterými se mění nebo doplňuje ústava, musí být v Národní radě přijaty stejnou většinou hlasů jako spolkové ústavní zákony. Pro usnesení o mezinárodních smlouvách, kterými se mění nebo doplňují zákony, platí stejné požadavky jako pro přijímání návrhů zákonů.

Spolkový prezident v zásadě uzavírá mezinárodní smlouvy na žádost spolkové vlády nebo spolkového ministra pověřeného vládou. K uzavření politických mezinárodních smluv, kterými se mění nebo doplňují právní předpisy, je nutný předchozí souhlas Národní rady. Spolkový prezident může zmocnit spolkovou vládu nebo příslušné členy spolkové vlády, aby uzavírali některé druhy mezinárodních smluv, které nemají ani politický charakter, ani se jimi nemění ani nedoplňují právní předpisy.

Podle rakouské spolkové ústavy platí v každé z **devíti spolkových zemí** vedle spolkových (ústavních) zákonů jejich vlastní **zemské (ústavní) zákony**. Ústavní zákony spolkových zemí nesmí být v rozporu se spolkovými ústavními zákony, a jsou jim tedy **podřízeny**. Taková přednost v pořadí však v zásadě neexistuje mezi spolkovými a zemskými právními předpisy. Od roku 1988 jsou spolkové země také oprávněny uzavírat mezinárodní smlouvy v záležitostech, které spadají do jejich působnosti. V zahraničních věcech má však přednost spolková vláda.

Druhy právních nástrojů – hierarchie právních norem

Spolkový ústavní zákon standardně vyžaduje schválení dvoutřetinovou většinou hlasů v Národní radě, přičemž musí být přítomna alespoň polovina poslanců. Takto přijatý zákon musí být navíc výslovně označen jako „ústavní zákon“ nebo „ústavní ustanovení“.

Na druhou stranu, platné usnesení Národní rady o spolkových zákonech vyžaduje přítomnost nejméně jedné třetiny poslanců a absolutní většinu platných hlasů.

1. Základní zásady spolkové ústavy

Následující základní zásady (elementární zásady) rakouské spolkové ústavy jsou nejvýznamnější ustanovení rakouského právního systému:

- zásada demokracie,
- zásada rozdělení moci,
- zásada právního státu,
- zásada republikánského zřízení,
- zásada spolkového státu a

- liberální zásada.

Společně tvoří tyto zásady **základní ústavní pořádek**.

Mají zvláštní ústavodárný význam, protože jakákoliv závažnější změna spolkové ústavy musí být schválena legislativním procesem prostřednictvím referenda. Celkovou změnou ústavy se rozumí případ, kdy dojde k vypuštění jedné ze základních zásad, nebo když se podstatně změní vztah mezi těmito zásadami.

2. Primární a sekundární právo EU

Přistoupení Rakouska k Evropské unii dne 1. ledna 1995 znamenalo celkovou změnu rakouské spolkové ústavy. Po přistoupení je rozhodný základní právní řád v Rakousku určován nejen samotným rakouským ústavním právem, ale také právem Evropské unie (**ústavní dualismus**). Převažuje názor, že **právo EU má přednost před vnitrostátním právem** a rovněž před obyčejnými spolkovými ústavními zákony, ne však před základními zásadami spolkové ústavy.

3. „Obyčejné“ spolkové ústavní zákony

Ústavní právo stanoví „pravidla hry“ pro politickou činnost, protože určuje:

- legislativní proces,
- status nejvyšších orgánů státu,
- vztah mezi spolkovou vládou a spolkovými zeměmi, co se týče právních předpisů a výkonu, a
- soudní kontrolu činnosti vlády.

4. Spolkové zákony

Základní zásada právního státu zakotvená ve spolkové ústavě stanoví, že právní předpisy jsou závazné pro veškeré orgány výkonné moci (správa a justice). Podle spolkové ústavy je zákonodárná moc rozdělena mezi spolkovou vládu a spolkové země.

5. Nařízení

Nařízení jsou **obecné právní předpisy vydávané správními orgány** a jsou určena osobám spadajícím do působnosti daného předpisu. Nařízení obvykle provádějí jiná obecná ustanovení, většinou ta, která jsou obsažena v obyčejných zákonech. K přijímání nařízení, kterými se mění nebo doplňují zákony, je vyžadováno výslovné ústavní zmocnění.

6. Úřední rozhodnutí

Úřední rozhodnutí jsou primárně správní nástroje k aplikaci zákonů a jsou určena jedné nebo více konkrétně specifikovaným osobám.

Institucionální rámec

Instituce, které přijímají právní normy

V souladu s rozdělením pravomocí mezi spolkovou vládu a spolkové země zakotveným ve spolkové ústavě jsou přijímáním právních předpisů pověřeny různé orgány.

Národní rada a horní komora (spolková rada), přijímají spolkové zákony. Zatímco 183 poslanců Národní rady je voleno v přímých volbách, Spolková rada, které v rámci legislativního procesu obvykle přísluší pouze právo vznášet námítky, je volena zemskými parlamenty.

Právní předpisy spolkových zemí přijímají zemské parlamenty.

Legislativní proces

Návrhy spolkových zákonů přijímá Národní rada takto:

- jako návrhy předkládané svými poslanci (poslanecké návrhy zákonů)
- jako návrhy zákonů podávané spolkovou vládou (vládní návrhy zákonů)
- jako návrhy předkládané Spolkovou radou.

Národní radě se navíc předloží k projednání každý návrh, který podalo 100 000 oprávněných voličů nebo jedna šestina osob oprávněných volit ve třech spolkových zemích (návrhy voličů).

V praktické politice mají největší význam **návrhy zákonů předkládané spolkovou vládou**. K přijetí návrhů zákonů spolkové vlády je nezbytný jednomyslný souhlas spolkové vlády (v Radě ministrů). Před přijetím ve spolkové vládě jsou návrhy předloženy příslušným spolkovým ministrem posuzovány dalšími orgány (spolkové země, zájmové skupiny).

Návrhy přijaté Národní radou musí po projednání ve Spolkové radě (s výjimkou návrhů spolkových finančních zákonů, které se ve Spolkové radě neprojednávají, protože jde o výlučnou pravomoc Národní rady) předložit spolkový kancléř k **autentifikaci (podpisu)** spolkovému prezidentovi.

Každý vládní návrh zákona přijatý Národní radou musí být před podpisem schválen v **referendu**, pokud tak rozhodne Národní rada. Lidovým hlasováním musí být navíc schválena jakákoli celková změna spolkové ústavy.

Spolkový prezident svým podpisem osvědčuje ústavní přijetí spolkového zákona. **Podepsaný zákon** musí být kontrasignován spolkovým kancléřem.

Po potvrzení spolkovým kancléřem se spolkový zákon vyhlásí ve sbírce zákonů *Bundesgesetzblatt*. Pokud spolkový zákon nestanoví výslovně jinak (retroaktivní účinek nebo legisvakance), **nabývá zákon účinnosti** na konci dne, kdy byl vydán a rozeslán výtisk sbírky zákonů *Bundesgesetzblatt* obsahující příslušné oznámení.

Zákon může být zrušen výslovně (formální derogace) nebo přijetím právní normy, jejíž obsah není slučitelný s předchozím zákonem (věcná derogace) (*lex posterior derogat legi priori*). Zvláštní zákony mají přednost před obecnými zákony (*lex specialis derogat legi generali*). Doba platnosti může být navíc stanovena přímo samotným zákonným ustanovením.

Právní databáze

Online přístup k rakouské legislativě umožňuje [Právní informační systém Republiky Rakousko \(RIS\)](#), který koordinuje a provozuje Rakouské spolkové kancléřství.

Je přístup do databáze zdarma?

[Právní informační systém Republiky Rakousko \(RIS\)](#) je zdarma.

Stručný popis obsahu

Databáze RIS poskytuje informace o následujících záležitostech:

- **Spolkové zákony**

1. Spolkové zákony
2. Autentická verze rakouských spolkových zákonů od roku 2004
3. Rakouské spolkové sbírky zákonů 1945 – 2003
4. Sbírký zákonů 1848 – 1940
5. Sbírký zákonů 1780 – 1848
6. Německé sbírky zákonů 1938 – 1945
7. Návrhy zákonů
8. Návrhy zákonů spolkové vlády

- **Zákony spolkových zemí**

1. Zákony spolkových zemí
2. Stávající sbírky zákonů spolkových zemí – s výjimkou Dolních Rakous a Vídně

- **Obecní právo:** Pouze vybrané dokumenty z Korutan, Dolních Rakous, Salzburgu, Štýrska a Vídně

- **Judikatura soudů**

1. Ústavní soud
2. Správní soud
3. Standardizovaný „seznam norem“ Správního soudu
4. Judikatura Nejvyššího soudu, regionální, odvolací soud a jiné soudy
5. Nezávislé správní tribunály

6. Nezávislé finanční tribunály
7. Soud pro azylové řízení
8. Nezávislá spolková azylová rada
9. Tribunál pro životní prostředí
10. Spolková rada pro komunikace
11. Orgány pro přezkum veřejných zakázek
12. Odvolací tribunál a Nejvyšší disciplinární orgán
13. Komise na ochranu osobních údajů
14. Dozorčí tribunál pro zaměstnance
15. Komise pro rovnoprávnost
  - **Vyhlášky**
    1. Vyhlášky spolkových ministerstev
    2. Vyhlášky spolkového ministerstva spravedlnosti

Některé rakouské zákony jsou k dispozici také v angličtině.

Více informací lze vyhledat na internetovém portálu [Rakouský právní informační systém](#).

Související odkazy

[Právní řád – Rakousko](#)

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 25/04/2017